

Marineschilders van bij ons :

DOMINIQUE DE BAST

In vorige bijdragen wezen we er reeds herhaalde malen op dat de marineschilderkunst in onze gewesten praktisch niet beoefend werd in de decennia rond 1800. Bij onze Noorder- en Zuideburen daarentegen, kunnen we in diezelfde periode tientallen, ja enkele honderden namen aanhalen. Om dan nog niet te spreken van de kustrijke Britse eilanden !

Een bijna uniek geval alhier, d.w.z. binnen wat we nu België noemen, was Dominique De Bast. Hij is de ware schakel tussen onze zeldzame laat-18e eeuwse marineschilders zoals Frans-Balthasar Solvijns of Jean-Baptiste Tency en de allervroegste 19de eeuwse schilders van zeegezichten : Louis Verboeckhoven en Henri Lehon.

Dominique-Eugène-Joseph De Bast werd te Gent geboren anno 1781 als zoon van Louis-Jean De Bast en Johanna De Backer. De De Bast's waren heel belangrijke katoennijveraars in het Gentse. Het was immers volop de periode der industriële revolutie met, wat Gent betreft, een spectaculaire opbloei van de textielindustrie.

Dominique De Bast werd kunstschilder uit pure liefhebberij. Als dilettant penseelde hij landschappen, maar vooral toch marines. Werken die nu heel erg zeldzaam geworden zijn. Wie De Bast's leermeester was, is ons voorlopig nog niet bekend. Voor de kunsttentoonstellingen in zijn geboortestad moet hij in alle geval in contact zijn gekomen met de marines van F.B. Solvijns en J.B. Tency : van Solvijns waren er in de Gentse Salons van 1806 en 1818 marines te zien, Tency was er omzeggens elke keer bij in de periode 1792-1808.

De Bast debuteerde wellicht tijdens het Gentse Salon van 1817. Zijn twee landschappen en één marine werden in de catalogus uitvoerig omschreven. Het ene landschap stelde een zandige weg met een kar en voerlui nabij een bos voor, het andere was een „Storm op zee” waarop een koopvaardijsschip was uitgebeeld.

In het Salon van 1820 te Gent toonde De Bast niet minder dan 9 schilderijen : 4 landschappen en 5 marines. Deze waren : „Landschap met rots, grot, ravijn en brug”, „Landschap met een zandige weg”, „Landschap met een brug, gestoffeerd met een boer te paard, een boerin en vee”, „Winterlandschap met windmolen, gestoffeerd met personages op het ijs”, „Rotterdam gezien vanop de Maas”, „Kalme zee met een driemaster van de koopvaardij, een oorlogskorvet en andere vaartuigen”, „Kalme zee met een kofschip onder zeil, tjalken en andere vaartuigen”, „Schipbreuk van een oorlogsschip op de klippen”.

Daarna bleef De Bast jaarlijks plichtsgetrouw zijn doeken insturen naar de Salons van Antwerpen, Brussel en Gent.

Het is dan ook voornamelijk in de catalogi van die salons dat we kennis maakten met zijn oeuvre en meteen ook met de landstreken die hij tijdens zijn kunstenaarsloopbaan bezocht. Verder dan Holland, Walcheren en Zuid-Beveland ging hij blijkbaar niet om de nodige inspiratie op te doen.

Uit de vele tentoonstellingscatalogi plukten we volgende inzendingen van Dominique De Bast :

Salon 1821, Brussel : „In Zeeland”, 2 x „Kalme zee”, „Bewogen zee” en „Gezicht op een scheepswerf”. Salon 1823 Gent : „Een ontreddeerd schip is op het punt te zinken; een vissersboot poogt de reddingsboot te bereiken”, „Kalme zee bij helder weer; een oorlogsschip ligt voor anker. Op de voorgrond een groep matrozen die op het strand een lading goederen inslaat. Nog enkele vaartuigen op het water”, „Een ontreddeerd schip, op sleeptopuw genomen door twee sloepen, nabij een pier”, „Een watermolen”.

Salon 1824, Brussel : „Rotterdam gezien vanop de Maas”, „Kalme zee met een kof; „Zeeland”, „Bewogen zee met een linienschip en andere schepen onder zeil”, „Kalme zee” (de twee laatste waren pendants).

Salon 1825, Antwerpen : „Kalme zee; een Deens en een Nederlands schip in de ingang van de haven; een sloep met soldaten en matrozen begeeft zich naar een Engels oorlogsschip dat in de verte te zien is”, „Kalme zee; Zeelandse vaartuigen rond een pier waar we vissers zien die zich klaarmaken voor het vertrek; links Zweedse en Engelse schepen”, „Bewogen zee; een brik verrast door een windstoot”.

Salon 1826, Gent : „Een kofschip en andere vaartuigen bij de ingang van een haven, kalme zee”, „Oorlogsschepen bij de kust; kalme zee”, „De rede van Vlissingen met een oorlogsschip; bewogen zee” (de laatste twee waren pendants).

Salon 1827, Brussel : „Aankomst van een vloot op de rede van een havenstad”, „Het IJ te Amsterdam”, „Een kof en een galjas voor de kust; duinen in de verte”.

Salon 1828, Antwerpen : „Kalme zee met koopvaardijsschepen op een rede”, „Kalme zee met vaartuigen voor de kust”.

Salon 1828, Gent : „Rede in de vreemde met schepen bij kalm weer”, „De Leie te Akkergerm bij Gent”, „Een hoeve”.

Salon 1829, Gent : „Kalme zee; linienschip, schoener en andere vaartuigen”, „Bewogen zee; linienschip, driemaster van de koopvaardij en andere schepen”.

Salon 1834, Antwerpen : „Kalme zee, grote rede”, „Kalme zee; ingang van een haven”.

Salon 1835: „Windstoot; een ontreddeerd korvet in de branding”, „Kalme zee, ingang van een haven”.

Dominique De Bast overleed te Gent op 19 april 1842. Bij zijn leven woonde hij in de Brugstraat 4, het adres dat we ook op zijn overlijdensakte terugvinden.

Alhoewel de vermaardheid van De Bast nooit zo heel groot was bevond zich in het Koninklijk Paviljoen te Haarlem toch een werk van hem : een „Gezicht op de kust van Ter Goes op Zuid-Beveland bij zonsondergang”. Volgens gegevens recentelijk gepubliceerd door Chr. Wright bevindt het werk zich momenteel niet meer in een Nederlands Museum.

N. HOSTYN
Conservator
Stedel. Musea
Oostende

AVIA

**N.V. ROSSEEL
BRUGGE**

(050) 33.99.14

★
Alle
petroleumprodukten
en smeermiddelen

Verzekerde
bevoorrading

★
Stipte bediening

Vertegenwoordiger :
HERMAN FAICT
Steenovenstraat 28,
8401 Bredene
☎ (059) 32 16 76

NIEUWE EDITIE VAN DE KAART VAN DE VLAAMSE BANKEN

Vanaf heden is de nieuwe uitgave van de Kaart van de Vlaamse Banken ter beschikking. De kostprijs bedraagt 215 fr + 37 fr BTW en is te verkrijgen in onze burelen, Hendrik Baelskaai 30 te Oostende. Wij raden de mensen die zo'n kaart nodig hebben aan zich te haasten want de oplage is beperkt.